

PODNIKÁNÍ

ZÁKLADNÍ POJMY

Osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) je živnostník nebo osoba podnikající na základě jiného než živnostenského oprávnění. Do druhé skupiny patří například lékaři, advokáti, finanční poradci, umělci, autoři, zemědělci atd.

Živnostenské oprávnění – K jeho vyřízení je nutné předložit občanský průkaz, splnit zákonné podmínky dle druhu živnosti, vyplnit jednotný registrační formulář a zaplatit správní poplatek.

Dělení živností:

- **Ohlašovací** – vznikají dnem ohlášení na živnostenském úřadě a splněním zákonných podmínek.
- **Řemeslné** – podmínkou je odborná způsobilost získaná vyučením v oboru. Odbornou způsobilost lze nahradit 6 lety praxe v oboru, popřípadě rekvalifikací a 1 rokem praxe.
- **Vázané** – podmínkou je odborná znalost + delší doba odborné praxe.
- **Volné** – je třeba splnit pouze všeobecné podmínky – věk 18 let, svéprávnost a bezúhonnost.
- **Koncesované** – stát chce mít kontrolu nad jejich vykonáváním, zpravidla z důvodu bezpečnosti obyvatelstva. Fyzická osoba žádá o vydání koncese živnostenský úřad a ten předává žádost k posouzení věcně příslušnému státnímu orgánu. Ten má na vydání stanoviska 30 dnů. Vyřízení koncese pak trvá až 2 měsíce.

Freelancing (práce na volné noze) nemá jednu univerzální definici, obecně jde o práci nezávislých profesionálů nabízejících své služby na volném trhu. Typickým znakem je samostatnost, kdy člověk pracuje bez stálého zaměstnavatele a prodává své znalosti a dovednosti. Freelancer si přitom může volit různé formy spolupráce i podnikání podle situace – živnost, DPP, DPČ.

Švarcsystém je nelegální forma spolupráce, kdy osoba formálně vystupuje jako podnikatel (OSVČ), ale ve skutečnosti vykonává závislou práci pro jednoho zaměstnavatele. Typicky jde o situaci, kdy pracovník pracuje podle pokynů firmy, má pevnou pracovní dobu, používá její prostředky a je na ní ekonomicky závislý – tedy jako běžný zaměstnanec, jen bez pracovní smlouvy.

Fyzická osoba pro daňové účely je jednotlivec, který je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob a dosahuje zdanitelných příjmů, například ze zaměstnání, podnikání, kapitálu, pronájmu nebo ostatních příjmů. Zjednodušeně lze říct, že jde o zaměstnance, podnikatele (OSVČ) nebo jednotlivce s jinými příjmy.

Právnícká osoba – ačkoli není fyzická osoba, má právní subjektivitu. Proto může vlastnit, uzavírat smlouvy, někoho žalovat atd. Typickým příkladem právnické osoby je společnost s ručením omezeným (s. r. o.), akciová společnost (a. s.), veřejná obchodní společnost (v. o. s.), komanditní společnost (k. s.) a další. Vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku a výmazem také zaniká. Musí vést účetnictví, což má specifický vliv na daně.

1 Video: Jak si zařídit živnost?

Video ukazuje celý postup vyřízení živnosti na živnostenském úřadu.

Jak si zařídit živnost?

<https://www.youtube.com/watch?v=es5SArYdrcM>

2 Aktivita: Živnostenský úřad v místě bydliště

Zjistěte, kde je v místě vašeho bydliště živnostenský úřad.

.....

3 Jednotný registrační formulář

Jednotný registrační formulář potřebný pro založení živnosti si můžete prohlédnout na následujícím odkaze Ministerstva průmyslu a obchodu.

Jednotný registrační formulář pro fyzické osoby.

<https://mpo.gov.cz/assets/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/2017/6/Jednotny-registracni-formular.pdf>

4 Aktivita: Druhy živností

Určete u uvedených živností, o jaký druh živnosti se jedná. Zda o živnost řemeslnou, vázanou, volnou, nebo koncesovanou. Informace naleznete v přílohách živnostenského zákona. Jednotlivé živnosti doplňte do správných sloupců v tabulce níže:

Pekařství – obráběčství – provoz autoškoly – zpracování dřeva – provozování veřejných dražeb – provozování cestovní kanceláře – výroba zbraní – projektová činnost ve výstavbě – masérské služby – výroba textilií – kadeřnictví – kosmetika – oční optika – výroba potravinářských výrobků – provozování krematoria – výroba lihovin – zámečnictví – psychologické poradenství – výroba a úprava obuvi – výroba a prodej zvukových záznamů.

Řemeslné	Vázané	Volné	Koncesované
<i>pekařství</i>	<i>oční optika</i>	<i>výroba potravinářských výrobků</i>	<i>výroba lihovin</i>
<i>obráběčství</i>	<i>projektová činnost ve výstavbě</i>	<i>výroba textilií</i>	<i>výroba zbraní</i>
<i>zámečnictví</i>	<i>provoz autoškoly</i>	<i>výroba a oprava obuvi</i>	<i>provozování veřejných dražeb</i>
<i>kadeřnictví</i>	<i>psychologické poradenství</i>	<i>zpracování dřeva</i>	<i>výroba tepelné energie</i>
<i>kosmetické služby</i>	<i>masérské služby</i>	<i>výroba a prodej zvukových záznamů</i>	<i>provozování krematoria</i>

Přílohy k živnostenskému zákonu

https://mpo.gov.cz/assets/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/pravni-predpisy/2017/10/ZZ_UPLNE_ZNENI_prilohy_k_30_9_2017_WEB.pdf

5 Vyhledávání v živnostenském rejstříku

Znáte ve vašem okolí někoho, kdo podniká jako živnostník? Podívejte se do živnostenského rejstříku a zjistěte, jaké všechny informace o něm jsou veřejně dostupné. Pokud nikoho neznáte, zkuste zadat nějaké typické české jméno, určitě někdo takový podniká.

Portál živnostenského podnikání: Vyhledání podnikatelského subjektu

<https://rzp.gov.cz/verejne-udaje/cs/udaje/vyber-subjektu>

6 Možnosti financování podnikání a crowdfunding

Podnikatelé často řeší otázku, jak zafinancovat své podnikatelské záměry. Možností je celá řada. Mohou mít vlastní úspory, mohou požádat banku o úvěr, mohou oslovit investory.

Jedním z moderních způsobů investování je také **crowdfunding**. Například Hithit je česká crowdfundingová platforma, která umožňuje lidem získat finance na realizaci svých projektů od veřejnosti. Funguje na principu, že autor projektu zde zveřejní svůj nápad, stanoví cílovou částku a časový limit, dokdy chce peníze vybrat. Součástí projektu jsou také odměny pro přispěvatele, například hotový produkt, zážitek nebo symbolické poděkování. Lidé si tyto odměny vybírají a podle toho přispívají určitou částkou. Platforma funguje na principu „všechno, nebo nic“, což znamená, že pokud se nevybere celá cílová částka, peníze se vrátí přispěvatelům. V případě úspěchu autor peníze získá a zavazuje se dodat slíbené odměny. Hithit si z vybrané částky účtuje přibližně 9 % jako poplatek za zprostředkování a platby. Úspěch projektu často závisí na jeho propagaci, kterou si autor zajišťuje převážně sám. Na platformě se objevují různé typy projektů, například knihy, hudební alba, deskové hry nebo filmy. Hithit tak představuje moderní způsob financování, který propojuje tvůrce s lidmi ochotnými jejich nápady podpořit. Celkově uspěje přibližně 60 % projektů.

Podívejte se na stránky Hithit.com a vyberte si minimálně tři projekty, do kterých by vám dávalo smysl investovat.

Hithit – hledání projektu

<https://www.hithit.com/cs/search>

.....

.....

.....

Najděte další podobné platformy.

► *V Česku jsou také známé platformy Startovač a Donio, globálně pak Kickstarter a Indiegogo.*

7 Aktivita: Firma

Žáci se rozdělí do menších týmů. Každý tým si vymyslí firmu a její činnost. Zároveň musí:

- rozhodnout, jestli budou zaměstnávat lidi, nebo využívat freelancery,
- připravit krátký scénář spolupráce (smlouvy, způsob odměňování, pracovní podmínky).

Poté žáci dostanou další pokyny od vyučujícího.

Poznámka pro učitele: V tomto místě mají žáci v pracovním listu napsáno „poté žáci dostanou další pokyny od vyučujícího“. Je to záměr, aby netušili, na co si mají dávat pozor.

Vyučující dále žákům sdělí, aby obhájili, že **jejich model není švarcsystém**. Vyučující také může stanovit skupinku žáků jako komisi inspektorátu práce, která hodnotí jednotlivé firmy.

Na závěr proběhne **společná diskuse nad tím, co už může být švarcsystém**, jaké jsou jeho znaky a jak by to šlo u jednotlivých firem nastavit legálně.

Varovné signály, že se může jednat o švarcsystém:

- Pracovník pracuje převážně nebo jen pro jednoho „klienta“.
- Má pevnou pracovní dobu a musí být na pracovišti firmy.
- Řídí se pokyny nadřízeného jako zaměstnanec.
- Používá vybavení firmy (počítač, nástroje apod.).
- Nemůže si svobodně organizovat práci nebo odmítat zakázky.
- Má pravidelnou „mzdu“ místo fakturace za konkrétní výstupy.
- Firma ho prezentuje jako svého zaměstnance (e-mail, vizitky apod.).

8 Video: Švarcsystém jako pokušení

V prvních pěti minutách video vysvětluje, co je švarcsystém a proč je pro firmy i pracovníky lákavý – hlavně kvůli nižším odvodům a větší flexibilitě. Zároveň upozorňuje, že jde o obcházení zákoníku práce, protože vztah navenek vypadá jako podnikání, ale ve skutečnosti připomíná zaměstnání. Autor také naznačuje rizika, zejména možné pokuty a právní problémy pro firmy i samotné „OSVČ“.

Švarcsystém je pokušení

<https://www.youtube.com/watch?v=SvtziY0Nhdc>

9 Video: Švarcsystém v roce 2024, pokuty, kontroly, obrana

Autor kromě vysvětlení, co je to švarcsystém, ukazuje na konkrétních příkladech, jak takové vztahy v praxi vypadají a proč mohou představovat problém z hlediska zákona. Součástí je i upozornění na rizika a důsledky, které z toho mohou plynout pro firmy i jednotlivce. Ačkoli je video staršího data, jsou zde popsány zajímavé souvislosti.

Švarcsystém v roce 2024, pokuty, kontroly, obrana

<https://www.youtube.com/watch?v=ZZuwYPxPWns>

Poznámka: Dne 1. 12. 2024 vstoupila v platnost směrnice (EU) 2024/2831 EU, která má být implementována do zákonů ČR do 2. prosince 2026. Jedná se o tzv. směrnici o práci na platformách, která se zaměřuje na tzv. falešné podnikání. Směrnice má chránit lidi, kteří pracují přes aplikace jako Uber, Bolt nebo Wolt. Řeší situace, kdy jsou tito lidé označováni jako podnikatelé (OSVČ), ale ve skutečnosti pracují podobně jako zaměstnanci – firma jim určuje podmínky, kontroluje je a hodnotí. Nově platí, že pokud práce vypadá jako zaměstnání, automaticky se za zaměstnání považuje. Firma pak musí dokázat, že tomu tak není, což je velká změna oproti dřívějšímu. Směrnice má omezit tzv. falešné podnikání a zajistit lidem férovější pracovní podmínky.

10 Obchodní rejstřík

Vyhledejte v obchodním rejstříku, co vše lze zjistit o společnostech, které jsou v něm zapsané. Prohlédněte si také úplný výpis. Společnost si zvolte dle vlastního výběru. Níže jsou uvedeny příklady známých obchodních korporací typu s. r. o. a a. s., které jsou zapsány v ČR v obchodním rejstříku:

Alza.cz a.s., Rohlik.cz investment a.s., Notino, s.r.o., Seznam.cz, a.s., Mall, s.r.o., ČEZ, a. s., Komerční banka, a.s., Česká spořitelna, a.s., Škoda Auto a.s.

Veřejný rejstřík a Sběrka listin

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

.....

.....

.....

.....